T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2017 / 35
KARAR NO : 2017 / 95
KARAR TR : 20.02.2017

ÖZET: Davalı Belediyenin sorumluluk sahasında meydana gelen trafik kazasında sigortalı aracın uğradığı hasar bedelini ödeyen sigorta şirketinin, zararın davalı idarece giderilmesi istemiyle açtığı rücuen tazminat davasının, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi gözetildiğinde ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk

K A R A R

Davacı : E.Sigorta A.Ş.
Vekili : Av. M. S. K.
Davalı : Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. A. Ertaş

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; davacı şirketin sigorta teminatı kapsamındaki 16 JKY 81 plakalı aracın, Acemler köprüsüne 100 metre mesafede orta refüj sulaması nedeniyle taşıt yoluna akan suyun yolu kayganlaştırması neticesinde direksiyon hakimiyetini kaybederek, ayırıcı taşlara çarparak sürüklenip yan yattığını, tek taraflı ve büyük çapta maddi hasarlı trafik kazasının meydana geldiğini, Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü' nün 31.07.2012 tarihli kaza tespit raporu ile davalı kurumun kazanın oluşumunda %100 kusurlu olduğunun tespit edildiğini,, müvekkilinin sigortalısının halefi olarak tazminat talep etme hakkı doğduğunu belirterek, davanın kabulü ile sigortalıya ödenen 11.500,00 TL zararın ödeme tarihi olan 16.08.2012 den itibaren işleyecek ticari avans faizi ile birlikte müvekkiline ödenmesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

BURSA 1. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 19.4.2016 gün ve E:2016/120, K:2016/184 sayılı kararı ile "Yapılan yargılama sonunda; kazanın meydana geldiği yolun çift şeritli bölünmüş yol olduğu, yolun düz ve görüşü engelleyen bir unsur bulunmadığı, hız sınırının 50 km/h olduğu, kazanın meydana geldiği 06.55 sularında havanın aydınlık olduğu, kazanın meydana gelmesinde kaza mahallinin hemen arkasında yol eğiminin bittiği virajlı kısımda oluşan su birikintisinin yanında sürücü Mustafa Baki' nin hız sınırları üzerinde bir hızla viraja girmesinin de etkisinin olduğu, trafik kazası tespit tutanağında yolun bahsedilen kısmında bulunan su birikintisinin kazaya sebep olduğunun belirlenmesine rağmen, sürücünün hızını azaltamadan viraja girmesinin de etkisi bulunduğu, bu şekilde sürücü Mustafa Baki' nin aracın hızını yükü, teknik özellikleri, görüş, yol ve trafik durumunun gerektirdiği şartlara uydurmadığı, ayrıca trafik işaret levhaları, cihazları ve yer işaretlemeleri ile belirtilen veya gösterilen hususlara uymadığından %50 kusurlu olduğu, davalı belediyenin ise, yolların bakım ve onarımından sorumlu idarelerin yolların trafik düzenini ve güvenliğini sağlamak zorunda olma hükmünü ihmal ederek yolda sulama suyunun birikmesi nedeni ile yolun kayganlaşması ve kazaya sebep olmasından dolayı %50 oranında kusurlu olduğu anlaşılmakla davanın kısmen kabulüne karar verildiği,

Taraf vekillerinin karşılıklı olarak temyiz talepleri üzerine Yargıtay 17. Hukuk Dairesinin 23/11/2015 tarihli, 2015/4057 - 12598 sayılı "Karayolları Trafik Kanunu 10. maddesine göre yapım ve bakımından sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmak ve Belediyeler Kanunu'nun 15. maddesi uyarınca, kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek belediyelerin görevleri arasındadır. Belediyelerin bu mecburi kamu görevi dolayısıyla meydana gelen zararlar, hizmet kusuru sonucu doğmuş zararlardan sayılacağından, bu tür tazminat davalarının çözümlenme yerinin de idari yargı mercii olması gerekir. Bu itibarla, idari yargı görevli olduğundan mahkemece HMK 114/2 maddesi gereğince yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle HMK 115/2 maddesi gereğince davanın dava şartı yokluğundan usulden reddine karar verilmesi gerekirken, işin esasına girilerek yazılı şekilde hüküm kurulması doğru olmamış, bozmayı gerektirmiştir." gerekçesi ile hükmün bozulmasına karar verildiği, bozma ilamında belirtildiği gibi belediyelerin hizmet kusuruna dayalı tazminat davalarına bakma görevinin idari yargıya ait olduğu" gerekçesiyle, davacının davasına bakma görevinin idari yargının görev alanına girmesi nedeniyle görev yönünden usulden reddine karar vermiş, temyiz edilmeyen karar 19/10/2016 tarihi itibarıyla kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

BURSA 3. İDARE MAHKEMESİ: 28.12.2016 gün ve E:2016/1541 sayılı kararı ile "…2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14.maddesinin 3.bendinde, dava dilekçelerinin görev ve yetki, idari merci tecavüzü, ehliyet, idari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olup olmadığı, süre aşımı, husumet ve 3 ve 5.maddelere uygun olup olmadıkları yönlerinden sırasıyla inceleneceği belirtildiğinden, öncelikle önümüzdeki uyuşmazlığın idari yargı yerinin görev alanına girip girmediğinin irdelenmesi gerekir.

Anayasa'nın 125. maddesinin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmış; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b. maddesinde, idari eylem ve işlemlerden dolayı hakları ihlal edilenler tarafından açılan tam yargı davaları, idari dava türleri arasında sayılmıştır.

Buna göre idare personelinin dikkatsizlik ve tedbirsizliği sonucu oluşan kişisel kusura değil de, zararın kamu hizmetinin, yürütülmesi sırasında doğduğu nedeniyle idarenin hizmet kusuruna dayanılmış olması karşısında, kamu hizmeti yürüten davalı idarelerin hizmeti yürüttüğü sırada kişilere verdiği zararın tazmini istemiyle açılan davada, olayda kamu hizmetinin yöntemine ve hukuka uygun olarak yürütülüp yürütülmediğinin, hizmet kusuru veya başka nedenle idarenin sorumluluğu bulunup bulunmadığının saptanmasını gerektirmektedir. Bu hususların saptanması ise idare hukuku ilkelerine göre yapılabileceğinden, 2577 sayılı Yasa'nın 2/1-b maddesi kapsamında bulunan tam yargı davasının görüm ve çözümünde idari yargı yerlerinin görevli olduğu açıktır.

Buna karşın, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 13/1. maddesinde "Karayolunun yapımı, bakımı, işletilmesi ile görevli ve sorumlu bütün kuruluşlar, karayolu yapısını, trafik güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmakla yükümlüdür." hükmü ile 14. maddesinde " Karayolu yapısı ve trafik işaretleri ile ilgili olarak;

a) Karayolu yapısı üzerine, trafiği güçleştirecek, tehlikeye sokacak veya engel yaratacak, trafik işaretlerinin görülmelerini engelleyecek veya güçleştirecek şekilde bir şey koymak, atmak, dökmek, bırakmak ve benzeri hareketlerde bulunmak,

b) Karayolu yapısını, trafik işaretlerini ve karayoluna ait diğer yapı ve güvenlik tesislerini, üzerlerine yazı yazarak, çizerek veya başka şekillerde bozmak, yerlerini değiştirmek veya ortadan kaldırmak

Yasaktır.

Meydana gelen tehlike ve engeller, ilgili kuruluşlar ve zabıtaca ortadan kaldırılır, bozukluk ve eksiklikler yolun yapım ve bakımından sorumlu kuruluşça derhal giderilir, zarar karşılıkları ve masrafları sorumlulara ödetilir" hükmüne, yine aynı Kanun'un 19.01.2011 tarih ve 27820 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesi ile değişik 110. maddesinde ise "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir." hükmüne yer verilmiştir.

Bakılan davanın; davacıya ait 16 JKY 81 plakalı aracın, 31.07.2012 tarihinde Mustafa BAKİ yönetiminde yakın çevre yolu Acemler Köprüsüne 100 m mesafede orta refüj sulaması nedeniyle taşıt yoluna akan suyun, yolu kayganlaştırması neticesinde direksiyon hakimiyetini kaybetmesi neticesinde meydana gelen tek taraflı maddi hasarlı trafik kazasından dolayı davacı şirket tarafından sigortalıya ödenen (fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla) 5.750 TL tazminatın, ödeme tarihi olan 16.08.2012'den itibaren işletilecek ticari avans faizi ile birlikte davalı idarece tazminine karar verilmesi istemiyle anlaşılmaktadır.

Dolayısıyla, yukarıda açıklanan nedenler ve 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi gözetildiğinde bakılan dava; davalı idarenin yapımı, bakımı, işletilmesi ile görevli ve sorumlu ve üzerinde meydana gelen engel ve tehlikeleri ortadan kaldırmakla yükümlü olduğu bir karayolunda meydana gelen kazadan doğan zararın tazmini isteminden kaynaklanmakta olup, bu nedenle de 2918 sayılı Kanun'dan doğan bir sorumluluk davası niteliğindedir.

Bu bağlamda; uyuşmazlığın görüm ve çözümünde anılan Kanun'un yukarıda aktarılan 110. maddesi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmaktadır" görüşüyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19.maddesi hükümleri uyarınca görevli yargı merciinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiş, dosya Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 20.2.2017 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargı, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davalı idarenin sorumluluk sahasında kalan yolda meydana gelen maddi hasarlı kaza nedeniyle davacı tarafından evvelce ödenen tazminatın davalı Belediyeden rücuan tahsili istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar

görenin kamu görevlisi olması, bu fikra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fikrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fikrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girdiğinden, Bursa 3. İdare Mahkemesinin Başvurusunun Kabulü ile Bursa 1. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 19.04.2016 gün ve E:2016/120, K:2016/184 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenleBursa 3. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Bursa 1. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 19.04.2016 gün ve E:2016/120, K:2016/184 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 20.02.2017 gününde ÜYE Süleyman Hilmi AYDIN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
NECİPOĞLU	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN

KARŞI OY

03.11.2015 tarih ve 29521 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.09.2015 gün ve E:2015/670, K:2015/671 sayılı kararında belirtmiş olduğum düşünce doğrultusunda sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyorum.20.02.2017

ÜYE
Süleyman Hilmi AYDIN